

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертаційної роботи Лисиціна Б.О. на тему: «Управління
проектами розвитку комунікаційних спроможностей
високотехнологічних компаній в умовах невизначеності»,
що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 073 «Менеджмент»**

Актуальність теми та її зв'язок з планами наукових робіт установи.

Комунікації є одним з основоположних аспектів менеджменту і галузі управління проектами та програмами, через які таке управління і здійснюється. А отже, нові наукові розробки у напрямку вдосконалення комунікацій, відповідних моделей, методів та алгоритмів щодо розвитку комунікаційних спроможностей проектів, компаній і підприємств є важливими і актуальними.

Компанії, що використовують та/або продукують високі технології (високотехнологічні компанії) зараз стикаються з викликами щодо забезпечення стійкого розвитку, немаловажну роль при цьому відіграє спроможність таких компаній здійснювати високоефективні комунікації в межах своєї операційної, а також проектної діяльності. Умови зовнішнього середовища при цьому характеризуються значною невизначеністю.

В практиці високотехнологічних компаній щодо управління проектами та програмами розвитку можна визначити два ключових тренди – всеосяжну діджиталізацію процесів, систем та функцій, а також зростання ролі адекватної сучасності системи комунікацій учасників організаційної і проектної діяльності. З точки зору сучасних систем менеджменту, комунікаційні системи зазнають швидкого розвитку за рахунок діджиталізації і постійно змінюваних з цієї причини вимог до системи комунікацій. В умовах невизначеності впливів оточення, надзвичайно важливим є формування науково обґрунтованого базису до розвитку таких систем. Оскільки саме комунікації і їх ефективність безпосередньо впливають на показники ефективності як проектів, так і організації в цілому – це стосується як швидкості реалізації комунікацій, так і їх доцільної кількості і щільності, а також виправданої множини комунікаційних інструментів. Ці задачі проектно-орієнтованим організаціям доводиться вирішувати в умовах невизначеності, що притаманна постійно і різновекторно змінюваним умовам зовнішнього середовища.

Одною з основних форм розвитку організаційно-управлінських систем є реалізація проектів і програм. Отже, підходи і інструменти взаємодії в високотехнологічних компаніях можуть вдосконалюватися через реалізацію проектів розвитку комунікаційних спроможностей, які, з огляду на зазначені тенденції, є актуальними, як актуальною є й розробка наукових основ реалізації таких проектів у вигляді принципів, моделей, методів і алгоритмів, що могли б бути для них використані.

Методологія управління проектами і програмами, що є інтегрованою у методологію загального менеджменту сучасних проектно-орієнтованих

організацій, розвивається прискореними темпами і забезпечила системи управління проектами і програмами обґрунтованими, апробованими і такими, що довели свою ефективність, моделями і методами.

В той же час, проекти розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній, які доводиться реалізовувати в умовах невизначеності, характеризуються значними відмінностями, так що в стандартних моделях і методах управління проектами та програмами недостатньо врахована їх специфіка, що робить актуальною тему дисертаційного дослідження.

Застосування нових ефективних моделей і методів, спеціально розроблених для проектів розвитку комунікаційних спроможностей, може сприяти підвищенню ефективності таких проектів. Суттєвим є також врахування в зазначених моделях і методах аспектів формування сприятливого мікроклімату команди та розвитку компетенцій її учасників та компетентності команди в цілому.

Виходячи із зазначеного, розробка моделей, методів та алгоритмів управління проектами розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності є актуальним науково-прикладним завданням.

Дисертаційна робота виконана в рамках науково-дослідної роботи кафедри управління проектами Київського національного університету будівництва і архітектури і відповідає тематичному спрямуванню наукових розробок в межах науково-дослідної роботи кафедри «Управління проектами розвитку інформаційних ресурсів і технологій проектно-орієнтованих підприємств» (державний реєстраційний номер №6117U000942).

Формулювання наукової задачі, нове вирішення якої одержано в дисертації. *Метою дослідження* проведення ґрунтового аналізу існуючих наукових напрацювань і, на його основі, розробка науково обґрунтованих моделей, методів і алгоритмів для ефективної реалізації проектів розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності.

Для досягнення зазначеної мети в дисертаційній роботі вирішуються такі *наукові задачі*:

– за результатами аналізу напрацювань українських і зарубіжних вчених, а також міжнародних стандартів з управління проектами та програмами, сформульовано галузі дисертаційного дослідження;

– запропоновано концептуальну і множинну моделі проекту розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності;

– розроблено моделі і методи управління комунікаціями проекту розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності з урахуванням ціннісного підходу;

– для проекту розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності ідентифіковано та класифіковано процеси комунікаційного центру, запропоновано наукові

принципи та створено моделі і методи інжинірингу процесів для такого проекту;

- обґрунтовано, що, в умовах невизначеності, сприятливий мікроклімат проектної команди є важливим для успіху проекту розвитку комунікаційних спроможностей; запропоновано принципи, моделі і методи інжинірингу сприятливого мікроклімату команди управління проектом розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності;

- ідентифіковано вимоги до визначення набору ефективних ІТ-інструментів взаємодії учасників проектів розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності і, на основі таких вимог, запропоновано відповідні алгоритми;

- запропоновано моделі вдосконалення структури компетенцій учасників проектів розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності;

- сформульовані рекомендації щодо впровадження запропонованих принципів, моделей, методів та алгоритмів у практику та здійснено таке впровадження.

Об'єкт дослідження – процеси управління проектами розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності.

Предмет дослідження – принципи, моделі, методи та алгоритми системи управління проектами розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності.

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна.

Уперше розроблено концептуальну та множинну моделі проекту розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічної компанії в умовах невизначеності; метод проактивного рейтингування цінності комунікацій для конкурентних випадків реалізації для проекту розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічної компанії в умовах невизначеності; цільову модель комунікацій КЦ (комунікаційного центру) як прикладу результату досліджуваного проекту; систему моделей визначення сприятливого мікроклімату команди проекту розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічної компанії, що дозволить гнучко забезпечувати цільовий мікроклімат проектної команди з метою покращення її результативності, продуктивності і ефективності при досягненні цілей проекту.

Удосконалено підхід управління комунікаціями в проектах, в якому, на відміну від існуючих напрацювань, запропоновано модель управління комунікаціями проекту розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічної компанії в умовах невизначеності, модель показників ефективності комунікацій у проекті з 10 показників; процесну модель управління проектами, зокрема ідентифіковано процеси КЦ, запропонована множина принципів для використання в проекті, запропоновано класифікацію

процесів КЦ високотехнологічної компанії, формалізовано модель визначення ефективності процесів для окремого процесу і для усієї системи процесів.

Отримали подальший розвиток моделі ціннісно-орієнтованого управління проектами, зокрема сформульована множина цінностей проекту розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічної компанії, виокремлені цінності ключових зацікавлених сторін проекту; моделі компетенцій проектного управління, зокрема для впровадження в досліджуваному проекті розроблено ІСВ-центричну та РМВОК-центричну конвергентні моделі співвідношення компетенцій, в яких, на відміну від існуючих, виділені перехресні зв'язки між компетентісними моделями; сформульовано рекомендації щодо розвитку компетентності учасників проекту через впровадження конвергентних моделей, сформульовано рамки підпроекту впровадження конвергентної моделі, що забезпечить підґрунтя багатовекторного розвитку компетенцій, завдяки чому підвищиться ефективність, результативність та продуктивність системи управління проектом.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються. Усі результати науково обґрунтовані та спираються на закономірності теорії управління проектами, теорії множин, теорії ціннісно-орієнтованого управління, теорії алгоритмізації, зокрема: метод дослідження літературних джерел, загальнонаукові методи аналізу та синтезу, методи ціннісно-орієнтованого управління для ідентифікації цінностей і побудови відповідних моделей проекту, методи теорії множин для створення множинної моделі проекту, методи алгоритмізації для побудови алгоритмів підбору інструментів комунікацій в проекті, методи кластеризації і класифікації для побудови моделей класифікації, методи інжинірингу для створення моделей інжинірингу процесів проекту розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності.

Наукове та практичне значення роботи. У дисертаційній роботі теоретично узагальнено, а також подано нове вирішення науково-прикладного завдання щодо розроблення моделей, методів та алгоритмів управління проектами розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності. Результати роботи мають важливе значення для організації управління проектами розвитку комунікаційних спроможностей та дають змогу підвищити ефективність рішень щодо управління комунікаціями, цінностями та інжинірингом процесів.

Наукові надбання дисертаційної роботи дозволили отримати результати, що формують її практичну цінність, серед яких: схема здійснення інжинірингу процесів, що будуть реалізовуватися у новостворених підрозділах розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності – на прикладі комунікаційного центру; алгоритм підбору ІТ-інструментів взаємодії для чергової фази проекту розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічної компанії та алгоритм коригування ІТ-інструментів взаємодії під час реалізації фази проекту розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічної компанії. Також до

результатів дисертаційної роботи, що мають практичне значення, можна віднести сформульовані в роботі рекомендації щодо розвитку компетентності учасників проекту розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній через впровадження конвергентних моделей співвідношення стандартних компетенцій та рекомендації щодо застосування розроблених у цій дисертаційній роботі моделей, методів і алгоритмів для проектів розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності.

Впровадження результатів дослідження сприятимуть розвитку країни та суспільства, соціально-економічної та наукової систем України, зокрема, методології управління проектами та програмами за наступними напрямками:

- забезпечення ефективності процесів управління комунікаціями в проектах розвитку комунікаційних спроможностей та в комунікаційних центрах за рахунок впровадження моделей і методів інжинірингу процесів та оцінювання їх ефективності;

- підвищення ефективності проектів та програм за рахунок управління комунікаціями проектів та програм із урахуванням цінностей, управління мікрокліматом проектних команд та їх компетентісного розвитку;

- підвищення конкурентоспроможності підприємств, підвищення ефективності проектів та програм за рахунок реалізації ефективних проектів розвитку комунікаційних спроможностей.

- підвищення економічної ефективності компаній, організацій і підприємств, які використовують результати цього дисертаційного дослідження під час виконання проектів та програм;

Практична цінність результатів дисертації підтверджена впровадженням створених моделей, методів, алгоритмів у практичну діяльність компаній, що реалізують проектну діяльність, а також в учбовий процес.

Використання результатів роботи. Результати досліджень впроваджено у проектну діяльність української проектно-орієнтованої компанії ТОВ «Белтімпорт», що здійснює проекти розвитку комунікаційних спроможностей.

Окремі результати дослідження та розробки впроваджено в навчальний процес в Київському національному університеті будівництва і архітектури при підготовці магістрів за спеціальністю 073 «Менеджмент» освітньої програми «Управління проектами» в межах дисциплін «Основи управління проектами», «Менеджмент і маркетинг», «Управління програмами, портфелями проектів та проектним офісом».

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок автора. За темою дисертації з викладенням її основних результатів опубліковано 12 праць, з них: 4 статті у фахових виданнях, що входять до переліку, затвердженого МОН України, зокрема, дві статті опубліковано у наукових збірниках та журналах, що індексуються такими наукометричними базами, як Index Copernicus, BASE, UlrichsWeb, CrossRef; 1 стаття в закордонному періодичному виданні інших держав, що входять до

ОЄСР, та 7 праць апробаційного характеру, з яких 2 індексуються у міжнародній наукометричній базі Scopus:

1. Лисицін, О. Б. Моделі і методи реінжинірингу роботи Call-центру [Текст] / О. Б. Лисицін, Б. О. Лисицін // Управління розвитком складних систем. – 2017. № 30. – С. 50-53.

Особистий внесок здобувача: ідентифікація ключових зацікавлених сторін Call-центру, модель цінностей зацікавлених сторін.

2. Лисицін, Б. О. Системна модель проекту створення Call-центру високотехнологічної компанії [Текст] / Б. О. Лисицін // Управління розвитком складних систем. – 2018. – № 34. – С. 46-50.

3. Лисицін, Б. О. Підходи до інжинірингу мікроклімату команд проектів створення нових підрозділів високотехнологічних компаній [Текст] / Б. О. Лисицін // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб. наук. праць. – Сєверодонецьк: Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, 2019. – №3(71). – С. 121-126.

4. Timinsky, A. Digitalisation HR-management used bi-adaptive and foresight models [Текст] / A. Timinsky, B. Lysytsin, L. Chernova and L. Chernova // Proceedings of the 2019 IEEE International Conference on Advanced Trends in Information Theory (ATIT), Kyiv, Ukraine, 18-20 December 2019. – pp. 406-410.

Особистий внесок здобувача: розробка підходів щодо використання біадаптивних і форсайт моделей у проекті розвитку комунікаційних спроможностей.

5. Лисицін Б.О. Алгоритми підбору ІТ-інструментів взаємодії учасників проектів створення нових підрозділів високотехнологічних компаній / Б.О. Лисицін // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб. наук. пр. – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2019. – №4(72). – С. 57-65.

6. Lysytsin, B. O. Models of process engineering of the high-tech company's Call-center [Текст] / B. O. Lysytsin // Sciences of Europe. – Praha, Czech Republic. – №52. – Vol.2. – 2020. – pp. 45-49.

7. Voitenko, O. Bi-adaptive management of strategic projects development of high-tech companies through the improvement of competencies [Текст] / Oleksandr Voitenko, Borys Lysytsin, Alexander Timinsky // 2020 IEEE 15th International Scientific and Technical Conference on Computer Sciences and Information Technologies (CSIT-2020), 23-26 September. – Zbarazh Castle, Ukraine. – 2020. – Vol. 2. – pp. 180-184.

Особистий внесок здобувача: проведення SWOT-аналізу застосування біадаптивних і форсайт моделей у проекті розвитку комунікаційних спроможностей.

8. Лисицін, О. Б. Наукове підґрунтя ефективної роботи Call-центрів високотехнологічних компаній [Текст] / О. Б. Лисицін, Б. О. Лисицін // Тези доповідей XIV Міжнародної конференції «Управління проектами у розвитку суспільства». Тема: «Розвиток компетенцій проектного управління в умовах кризи», 19-20 травня 2017 р., м. Київ. – К.: КНУБА, 2017. – С. 121-122.

Особистий внесок здобувача: аналіз доцільних моделей для застосування у проекті створення Call-центру високотехнологічної компанії.

9. Лисицін, Б. О. Підбір організаційної структури управління проекту створення Call-центру високотехнологічної компанії [Текст] / Б. О. Лисицін // Тези доповідей XV Міжнародної конференції «Управління проектами у розвитку суспільства». Тема: «Управління проектами в умовах переходу до поведінкової економіки», 18-19 травня 2018 р., м. Київ. – К.: КНУБА, 2018. – С. 128-130.

10. Лисицін, Б. О. Управління комунікаціями в проекті створення CALL-центру високотехнологічної компанії [Текст] / Б. О. Лисицін // Тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційні технології та взаємодії», м. Київ, 20-21 листопада 2018 року. – С. 104-105.

11. Лисицін, Б. О. Управління змістом проекту створення Call-центру в умовах очікування глобальних змін [Текст] / Б. О. Лисицін // Тези доповідей XVI Міжнародної конференції «Управління проектами у розвитку суспільства». Тема: «Управління проектами в умовах очікування глобальних змін», 17-18 травня 2019 р., м. Київ. – К.: КНУБА, 2019. – С. 145-147.

12. Лисицін, Б. О. Підходи до інжинірингу процесів новостворюваних підрозділів високотехнологічних компаній [Текст] / Б. О. Лисицін // Тези доповідей XVII Міжнародної конференції «Управління проектами у розвитку суспільства». Тема: «Управління проектами в умовах діджиталізації суспільства», 15-16 травня 2020 р., м. Київ. – К.: КНУБА, 2020. – С. 216-220.

Усі наукові положення, висновки і рекомендації одержані автором особисто. У публікаціях, підготовлених в співавторстві, здобувачеві належать такі результати: здійснена ідентифікація ключових зацікавлених сторін Call-центру, запропонована модель цінностей зацікавлених сторін [1], розробка підходів щодо використання біадаптивних і форсайт моделей у проекті розвитку комунікаційних спроможностей [4], проведений SWOT-аналіз застосування біадаптивних і форсайт моделей у проекті розвитку комунікаційних спроможностей [7], здійснений аналіз доцільних моделей для застосування у проекті створення Call-центру високотехнологічної компанії [8].

Результати дисертації опубліковано в повному обсязі.

Апробація результатів дисертації. Основні наукові результати досліджень доповідались і обговорювались на таких міжнародних наукових конференціях, зокрема: XIV Міжнародна конференція «Управління проектами у розвитку суспільства», тема: «Розвиток компетенцій проектного управління в умовах кризи» (Київ, 2017 р.), XV Міжнародна конференція «Управління проектами у розвитку суспільства», тема: «Управління проектами в умовах переходу до поведінкової економіки» (Київ, 2018 р.), V Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології та взаємодії» (Київ, 2018 р.) XVI Міжнародна конференція «Управління проектами у розвитку суспільства», тема: «Управління проектами в умовах очікування глобальних змін» (Київ, 2019 р.), XVII Міжнародна конференція «Управління проектами

у розвитку суспільства», тема: «Управління проектами в умовах дігіталізації суспільства» (Київ, 2020 р.).

Відповідність пункту 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167. Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису та виконано здобувачем особисто. Дисертація містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для галузі менеджменту та управління проектами і програмами, що підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчать про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту.

Дисертацію оформлено відповідно до вимог, передбачених Наказом МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Дисертаційна робота Лисиціна Б.О. «Управління проектами розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності» за змістом відповідає паспорту спеціальності 073 «Менеджмент» і є закінченим науковим дослідженням, виконана на високому рівні, містить вирішення актуальної науково-прикладної задачі. Поставлені в дисертаційній роботі задачі, одержані наукові результати, сформульовані висновки і рекомендації є достатньо обґрунтованими. Подана робота повністю відповідає вимогам п. 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. №167.

Дисертаційну роботу Лисиціна Бориса Олексійовича «Управління проектами розвитку комунікаційних спроможностей високотехнологічних компаній в умовах невизначеності» можна рекомендувати до захисту у спеціалізованій вченій раді.

Рецензент,

д.т.н., доцент, професор кафедри
управління проектами
Київського національного
університету будівництва і архітектури

Горченкова Н.Ю.

Рецензент,

к.т.н., доцент, доцент кафедри
управління проектами
Київського національного
університету будівництва і архітектури

Оберемок І.І.

«___» _____ 2021 р.

*Підписи Горченкової Н.Ю. та Оберемко І.І.
засвідчують*

Зас. нац. ВК [Signature] Пашук В.Г.